

GETLANDEN
Prédelle II. Konstantin
Stadhouder
de Nederlanden
XVIII De Prietzel
VERELDBEEL
Open of the National League Club
if the Dutch East
Montall
De heren van de
DE KRIMMO
DE VERDERING V.
NCCVAP
STADH. ATJ
MADELEINE ALBRIGHT
MINISTRE DE MINISTRE

Jaargang 4 – juli 2024

Drs. Freja van der Zee-Dijkstra www.geschiedenisburo.nl geschiedenisburo@kpnmail.nl tel. 06 23 93 48 04

AGENDA

In oktober start de nieuwe cursus **China – wording van een wereldmacht (1839-1989)**. We beginnen met een korte kennismaking met de Chinese cultuur, normen en waarden. Daarna gaan we naar het jaar 1839, wanneer westerse landen de Chinese markt met geweld openbreken om handel te kunnen drijven. We volgen de gebeurtenissen die leiden van keizerrijk naar republiek en tenslotte naar Volksrepubliek. Hierbij besteden we bijzondere aandacht aan China's ontgokkeling tot wereldmacht. Ook bespreken we de positie van o.a. Hongkong, Taiwan, Tibet en de Oeigoeren. We eindigen met het Tien'anmen-protest van 1989.

Cursusdata:

> tien dinsdagen van 8 okt. t/m 10 dec. in
Roderesch: 19.30-21.30 uur

> tien woensdagen van 9 okt. t/m 11 dec. in
Gorredijk: 14.00-16.00 uur
Oudehorne: 19.30-21.30 uur

Aanmelden kan door een mailtje te sturen naar geschiedenisburo@kpnmail.nl

Er op uit met Geschiedenisburo:

A. Tour de Veen – kom van alles te weten over het veenlandschap rondom Heerenveen en de mensen die daar woonden. Dit is een rondrit per auto.
€75,- (max. 3 personen).

B. Emancipatie in Veertien Verhalen – in de Heerenveense wijk Skoatterwâld zijn straten vernoemd naar personen die zich in het verleden hebben ingezet voor de emancipatie van de arbeider en/of de vrouw. Tijdens een wandeling door de wijk vertel ik je graag hun verhaal. **€50.- (max. 10 personen).**

KWARTAALKIEKJE – 100 jaar Kinderpostzegels

We hebben het, denk ik, allemaal gedaan: kinderpostzegels verkopen. Het was zaak om na schooltijd zo snel mogelijk van deur tot deur te gaan, vóórdat de concurrenten (klasgenootjes) je het gras voor de voeten wegmaaden. En natuurlijk werden ook

opa's en oma's gebeld om een bestelling los te peuteren.

Tegenwoordig gaat dat vaak nog net zo, ervaar ik in mijn eigen omgeving. Toch zijn er ook veranderingen. Zo zijn er meer dingen te koop dan alleen de postzegels en kun je allang niet meer contant betalen.

Het idee om schoolkinderen postzegels te laten verkopen is afkomstig van onderwijzer Verheul uit het Zuid-Hollandse Waarder. In 1949 gebeurt dat voor het eerst.

De eerste kinderpostzegels worden echter al in 1924 verkocht; dit jaar 100 jaar geleden. Vrijwilligers weten dat jaar f.51.000,- op te halen met de verkoop van postzegels met een speciale toeslag voor het 'miskeerde kind'.

Sinds dat jaar heeft de Stichting Kinderpostzegels diverse doelen gesteund en initiatieven ontwikkeld met als inzet gelijke kansen voor alle kinderen, dichtbij en veraf. Zo staat de Stichting aan de wieg van de Kindertelefoon en de Kinderombudsman. Internationaal zet de Stichting zich ondermeer in voor het beëindigen van kinderarbeid en voor het toegankelijk maken van onderwijs voor kinderen in ontwikkelingslanden. Ook de armoede in Nederland heeft de aandacht.

De eerste mediacampagne van dit jubileumjaar is inmiddels achter de rug; een tweede start in september, als de daadwerkelijke verkoopactie start.

Hoe is het nu met Europa?

De verkiezingen voor de Nederlandse leden van het Europees Parlement liggen alweer achter ons. Slechts 46.18% van de Nederlandse stemgerechtigden heeft daadwerkelijk een stem uitgebracht; 5% meer dan bij de vorige verkiezingen, zo juichten de media. Maar het betekent ook dat meer dan de helft van de stemgerechtigden het liet afweten. Waarom? Heeft het te maken met desinteresse, met onwetendheid of met wantrouwen? Of wordt de afstand tot “Europa” als té groot en moeilijk ervaren om een gevoel van invloed te hebben?

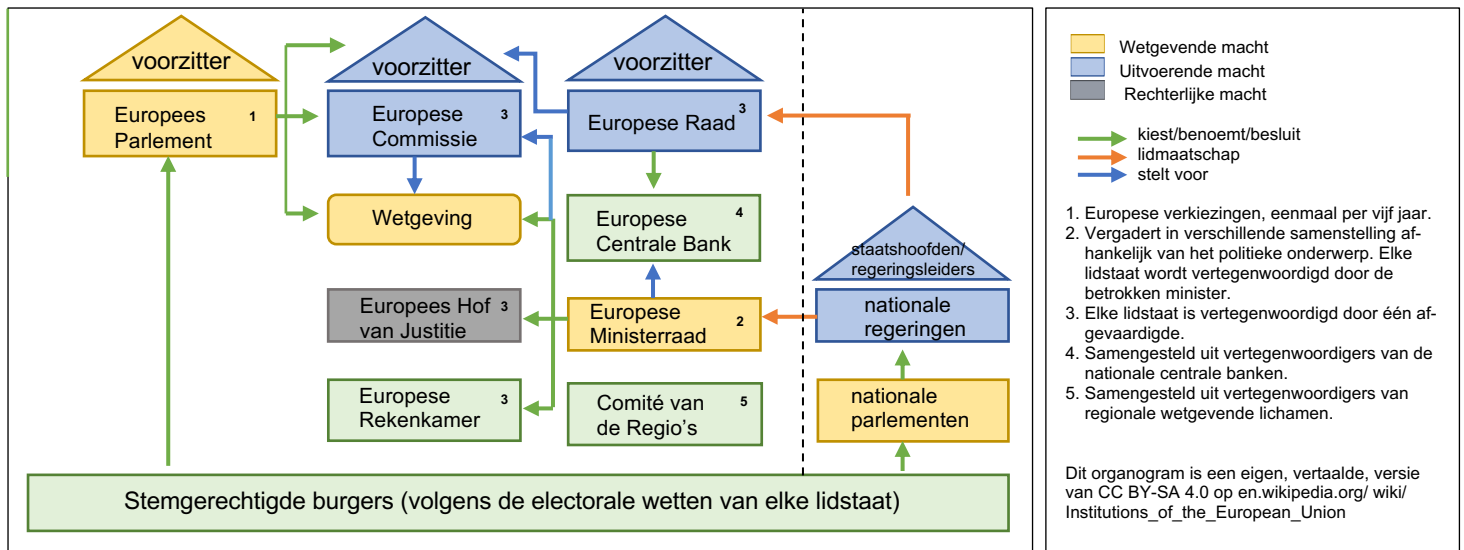
Nu is de Europese Unie sinds haar oorsprong in 1951 inderdaad uitgegroeid tot een grote organisatie met 27 lidstaten en een ingewikkeld systeem van regelgeving en bevoegdheden. In dat jaar besluiten Frankrijk, West-Duitsland, Italië en de Benelux hun kolen- en staalproductie onder gezamenlijk beheer te plaatsen. De gevoelde noodzaak tot samenwerking heeft twee redenen. Ten eerste hoopt men dat samenwerking kan voorkomen dat de Europese staten voor de derde keer tegenover elkaar komen te staan in een verwoestende oorlog; ten tweede zal de samenwerking kunnen bijdragen aan een snel economisch herstel na de Tweede Wereldoorlog. Dit snelle herstel wordt als cruciaal gezien in de inmiddels ontstane Koude Oorlog: welvaart voor de burgers zou, zo verwachten vooral de Verenigde Staten, de opkomst van het communisme in West-Europa kunnen voorkomen. De Verenigde Staten hebben dan ook bij het aanbieden van Marshallhulp sterk aangedrongen op een dergelijke samenwerking.

Van EGKS naar EU

De zo gevormde *Europese Gemeenschap van Kolen en Staal* (EGKS) breidt zich in 1957 uit met zes andere landen en de naam wordt gewijzigd in *Europese Economische Gemeenschap* (EEG). Er ontstaat een gemeenschappelijke markt en gezamenlijk streven de lidstaten naar economische expansie.

Met de naamsverandering intensificeert de samenwerking en neemt het aantal lidstaten toe. Zo komen in de loop van de jaren zeventig de douane-unie en een gezamenlijk landbouwbeleid tot stand. De boeren in de lidstaten zijn vanaf dat moment beschermd tegen de grillige marktwerking met gegarandeerde prijzen en subsidies.*

*Anno 2024 is 38% van het EU-budget bestemd voor de landbouwsector. Sinds 2003 is de steun aan boeren niet meer gekoppeld aan productiehoeveelheid, maar aan voorwaarden inzake milieu, dierenwelzijn en voedselveiligheid.

De uitbreiding van de EG wat zowel lidstaten als beleidszaken betreft leidt echter ook tot groeiende onderlinge spanningen. Vooral Groot-Brittannië is een kritisch lid: het land heeft veel belang bij de gemeenschappelijke markt, maar voelt niets voor verdere bemoeienis van 'Brussel'. Groot-Brittannië is dan ook faliekant tegen het vormen van een politieke of monetaire unie.

Maastricht en Lissabon

Toch is er geen weg terug. Na het Akkoord van Schengen (1985), dat voorziet in de afschaffing van persoonscontrole aan de binnengrenzen, volgen er steeds meer verdragen die aansturen op intensivering van de Europese samenwerking. Het zal op 31 januari 2020 leiden tot de uitreding van Groot-Brittannië, beter bekend als Brexit.

In 1992 wordt in het Verdrag van Maastricht vastgelegd dat aan de economische pijler, waarop het Europese bondgenootschap steunt, twee pijlers worden toegevoegd. Voortaan worden buitenlands- en veiligheidsbeleid en beleid op het gebied van justitie en binnenlandse zaken van gemeenschappelijk belang. De EEG verandert met dit verdrag in de EG, Europese Gemeenschap. Ook wordt de macht van het Europees Parlement uitgebreid. Voortaan heeft het parlement het recht om de Europese Commissie te vragen om wetsvoorstellen te doen over zaken die volgens het parlement op Europees niveau geregeld moeten worden. Ook krijgt het Europees Parlement de bevoegdheid om alle leden van de Europese Commissie goed te keuren en om een Europese ombudsman te benoemen. Twee jaar later worden alle tarieven en douanerechten tussen de lidstaten afgeschaft.

Inmiddels is er een einde gekomen aan de Koude Oorlog en het ineenstorten van de Sovjet-Unie leidt ertoe dat de gemeenschap, nu *Europese Unie*, twaalf nieuwe lidstaten mag verwelkomen. Daarmee komt het aantal leden op de huidige 27. Deze aanzienlijke uitbreiding maakt een nieuw verdrag nodig. In 2007 wordt daarom het Verdrag van Lissabon gesloten, waarin de bevoegdheden van de EU ten aanzien van de lidstaten zijn vastgelegd.

Het gaat hierbij om drie soorten bevoegdheden: ten eerste zijn dat de **exclusieve bevoegdheden**: de EU beslist en de lidstaten kunnen slechts uitvoeren; ten tweede zijn er **gedeelde bevoegdheden**, waarbij zowel de EU als de lidstaten wetgevend kunnen optreden. EU-regels hebben hierbij wel voorrang op nationale wetten; ten derde zijn er de **ondersteunende, coördinerende en aanvullende bevoegdheden** van de EU. De lidstaten behouden in deze gevallen altijd de volledige wetgevende vrijheid. Een voorbeeld van een dergelijke bevoegdheid is het verlenen van financiële steun aan een lidstaat op een bepaald terrein.

In het tweede en derde geval baseert de EU haar beleid altijd op het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel. Dit betekent dat de EU alleen in actie komt als Europese samenwerking doeltreffender is dan eigen initiatieven van de afzonderlijke lidstaten.

Nationale parlementen hebben overigens altijd het recht om aan te geven dat zij een bepaald voorstel van de EU in strijd vinden met dit beginsel. Zij kunnen dit aanvechten tot aan het Europees Hof van Justitie.

V.l.n.r.: Ursula Gertrude von der Leyen (1958), voorzitter Europese Commissie – CC BY 4.0; Charles Yves Jean Ghislaine Michel (1975), voorzitter Europese Raad – CC BY 2.0; Roberta Metsola (1979), voorzitter Europees Parlement – CC BY 4.0

Bovenstaande omschrijving van bevoegdheden geeft zowel de EU als de lidstaten een duidelijk kader waarbinnen ieder kan en mag opereren en biedt bescherming tegen het overschrijden van de bevoegdheden. De EU is en blijft immers een Unie gebaseerd op verdragen tussen lidstaten; zij is geen staat. Wijzigingen in verdragen of wetgeving moeten dan ook altijd door alle lidstaten individueel worden geratificeerd (=goedgekeurd).

Bestuurlijke opbouw van de EU

Het bovenstaande organogram toont dat de EU is opgebouwd volgens de *Trias Politica*, een opbouw die in de meeste democratische landen wordt gehanteerd en waarbij de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht in handen zijn van verschillende groepen die elkaar controleren en in evenwicht houden.

De Europese Unie is met alle raden en commissies en de grote diversiteit in bevoegdheden een ingewikkeld lichaam, maar dat is niet voor niets. Ze probeert zorgvuldig het gemeenschappelijk Europees belang en de belangen en rechten van de individuele lidstaten in balans te houden – geen sinecure, als je bedenkt dat landelijke verkiezingen de visie op Europa volledig van koers kunnen doen veranderen.

In grote lijnen zijn de argumenten voor Europese samenwerking nog dezelfde als in 1951: economische en politieke stabiliteit. Het aantal beleidsterreinen van de EU is echter, zoals gezegd, behoorlijk toegenomen in de loop der jaren. Over de vraag of dit een goede zaak is zijn de meningen sterk verdeeld. Vooral als mensen persoonlijk nadeel ondervinden van maatregelen vanuit

'Brussel' is het moeilijk om het grotere geheel te zien. En de complexiteit van de organisatie maakt het er niet gemakkelijker op om via de democratisch/bestuurlijke weg aandacht te vragen voor wat men als onrechtvaardig ervaart.

Anno 2024 is het echter noodzakelijker dan ooit om te blijven samenwerken in de Europese Unie. Grote kwesties op politiek gebied, zoals de Russische bedreiging van de Oekraïense soevereiniteit, en op het gebied van klimaatverandering vragen om een sterk, gezamenlijk optrekken van de lidstaten.

Het Europees Parlement

In Nederland kun je als stemgerechtigde burger tweemaal invloed uitoefenen op de organisatie van de EU: ten eerste eenmaal in de vier jaar tijdens de nationale parlementsverkiezingen. De samenstelling van de Tweede Kamer bepaalt immers de samenstelling van de regering - en die heeft vanwege lidmaatschap van de Europese Raad en de Raad van Ministers weer invloed op de besluiten van de EU; ten tweede eenmaal in de vijf jaar tijdens de verkiezingen voor het Europees Parlement, zoals op 6 juni jl.

Rechtstreekse verkiezingen voor het Europees Parlement worden overigens voor het eerst gehouden in 1979. Sinds dat jaar heeft het ook pas de huidige naam. Als het parlement in 1952 voor het eerst bijeen komt, heet het bijvoorbeeld "Gemeenschappelijke Vergadering" en heeft nog lang niet de bevoegdheden van tegenwoordig.

Die krijgen gestalte vanaf 1992. Het Europees Parlement wordt dan medewetgever, en is samen met de Europese Ministerraad bevoegd om wetsvoorstellen aan te nemen en te wijzigen en om over de EU-begroting te besluiten. Daarnaast houdt het parlement toezicht op o.a. de werkzaamheden van de Europese Commissie. Ook werkt het parlement samen met de nationale parlementen van de lidstaten om hun inbreng zeker te stellen.

De komende vijf jaar heeft het Europees Parlement 720 leden, onder wie 31 Nederlandse afgevaardigden. Al deze parlementsleden verenigen zich niet naar nationaliteit, maar op basis van politieke overtuiging en zijn verdeeld over 9 fracties. De voorlopige samenstelling van het Europees Parlement is als volgt:

Beleidssterreinen van de EU

+ Economie

- Economische integratie van de lidstaten;
- Landbouw- en visserijbeleid;
- Infrastructuur: vervoer, telecommunicatie, energie, betalingsverkeer;
- Regionaal beleid;
- Energie. Stimuleren van de afbouw van fossiele brandstoffen en het bevorderen van o.a. zonne- en windenergie.

+ Politie en Justitie

o.a. Europol en Eurojust. Internationale samenwerking van resp. politiediensten en openbaar aanklagers.

+ Onderwijs en Wetenschap

- Stimuleren van uitwisselingen van studenten en van docenten/staf;
- Ondersteuning van wetenschappelijk onderzoek op velerlei gebied;
- Stimuleren van uitwisseling en internationale samenwerking van Europese wetenschappers.

+ Buitenlandse Betrekkingen

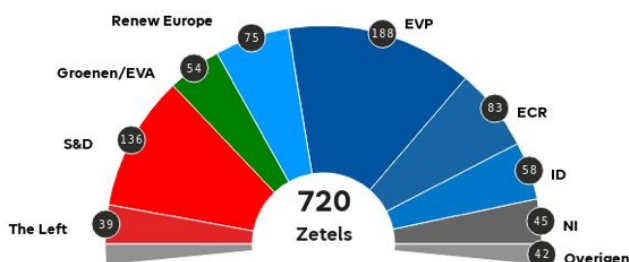
- het sluiten van handelsverdragen met derden, zoals met Japan, Canada en de Verenigde Staten;
- De hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid stroomlijnt het optreden van de EU naar buiten toe, vooral als de lidstaten besluiten dat het wenselijk is om met één stem te spreken;
- Lidstaten zijn verplicht elkaar te helpen in het geval een van hen wordt aangevallen. Ook kunnen zij besluiten om incidenteel samen te werken in defensieve kwesties. Een voorbeeld hiervan is Operatie Atalanta tegen piraterij voor de Somalische kust.

27-06-2024 - 09:59

Alle tijdstippen zijn in GMT+2

Europees Parlement 2024-2029

Voorlopige resultaten

Politieke fracties in het Europees Parlement

EVP - Fractie van de Europese Volkspartij (christendemocraten)

S&D - Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement

ECR - Fractie Europese Conservatieven en Hervormers

Renew Europe - Fractie Renew Europe

ID - Fractie Identiteit en Democratie

Groenen/EVA - Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie

The Left - Linkse Fractie in het Europees Parlement - GUE/NGL

NI - Niet-fractiegebonden leden

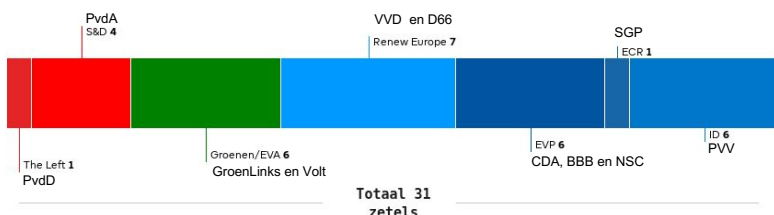
Overigen - Nieuw gekozen leden die niet tot een fractie van het aftredend Parlement behoren

25-06-2024 - 09:16

Alle tijdstippen zijn in GMT+2

Zetels per politieke fractie

Nederland - Voorlopige resultaten

Linksboven: voorlopige samenstelling EP; linksonder: voorlopige zetel- en partijverdeling per fractie van de Nederlandse afgevaardigden; rechts: uitleg fracties - europarl.europa.eu